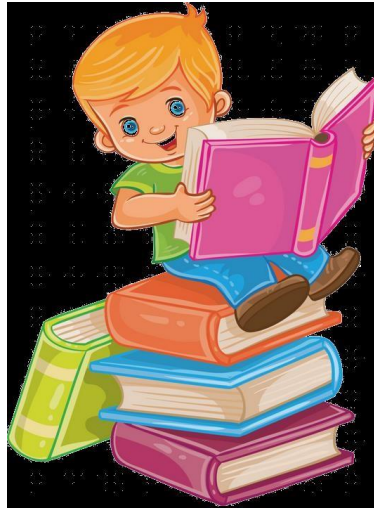


PREČO DEŤOM DENNE ČITAŤ?



V knihách sa skrýva veľká sila!

Jeden múdry človek raz povedal: "Knihy treba dať všetkým, najlepšie deťom. ...cieľ rozprávkarov je v tom, aby v deťoch vychovali ľudskosť, zvláštnu schopnosť človeka tešiť sa z radosti iných, prežívať cudzí osud ako svoj, porozumieť cudziemu nešťastiu a súcitiť."

Kniha, a to nielen rozprávková, rozvíja a formuje dieťa po stránke estetickej, rozvíja jeho mravnosť a rozumnosť. Učí rozlišovať - čo je dobré a čo je zlé. Rozvíja jeho reč, rozširuje slovnú zásobu, uspokojuje zvedavosť, podporuje fantáziu a obrazotvornosť. Kniha je prvým predpokladom úspešného štúdia.

Ak deti naučíme mať radosť a záujem čítať v knihách, počuť niečo zaujímavé už v útlom detstve, potom sa budú tešiť do školy. Pretože tam sa učí čítať a oni to už budú poznať, že to je niečo dobré, veselé, zaujímavé. Radi budú spoznávať písmenká a spájať ich do slov. A keď si prečítajú niečo samé, zažijú novú radosť z poznávania. Ako budú rásť, môžu si v čítaní nachádzať ďalšie a ďalšie zážitky a rôzne informácie. S hrdinami príbehov zažívať nepoznané, osvojovať si porozumenie ľuďom a rozvíjať vlastné myslenie o rozmanitých situáciách a poznatkoch.

Ak deti naučíme mať radosť z čítania, otvoríme im cestu k slobodnému poznávaniu a mysleniu.

Chcete začať so svojím dieťaťom čítať knihu, ale neviete, kedy?

Dobré je začať čítať dieťaťu od útleho veku. Už v jednom roku veku dieťaťa vidíme, že dieťa sa zaujíma o všeličo nové, pozoruje, všíma si, vie aj listovať v knižôčke a prezeráť si obrázky, mama mu pritom číta, dieťaťko načúva. Pomaly začne slovíčka opakovať, vie naspamäť prvé veršičky. Nie je teda ťažké odpovedať na otázku, prečo je kniha taká dôležitá.

Takéto dieťa nie je čitateľ, ale poslucháč. A preto máme my, dospelí, najdôležitejšiu úlohu pri výchove mladého čitateľa!

Ak má dieťa okolo jedného roku, siahnite po knihách ako leporelo, po knižkách s väčšími obrázkami a jednoduchým príbehom. Ukazujte na obrázky, jednoduchými vetami opisujte, čo vidíte, povzbudzujte dieťa ku komunikácii. Stačí si sadnúť k dieťaťu aspoň na chvíľku počas dňa, alebo možno keď ide spať, možno si k nemu ľahnúť do postele.

Okolo dvoch, troch rokov dieťa začína viac vnímať text a dokáže sa dlhšie sústrediť. Podľa jeho záujmov vyberte knižku s rozprávkami, na začiatok s kratšími. Konkrétnych tipov je veľa, výborné sú leporelá a sady leporel, ako Ťap, ťap ťapušky, séria Moja prvá knižnica – Slovíčka a Zvieratá. Určite treba skúsiť aj klasiku v podobe Ľudmily Podjavorinskej – Žabiatko, Zajko Bojko, Chorý medvedík. Podľa záujmov vyberte knižku s rozprávkami, na začiatok s kratšími. Detská zvedavosť a fantázia sa bude môcť rozvíjať...

Cez počúvanie a vnímanie vás rodičov, si dieťa začne uvedomovať, že to, čo rodič číta, je napísané v knižke. Pri čítaní sa nebojte rozprávať, diskutovať.

Ak má dieťa otázku k dej, postavám, motivácii, nech sa pýta a prerušuje. Potrebuje to, aby pochopilo dej.

Väčšie dieťa má vlastné preferencie, záľuby, vkus čo čítať. Napríklad obľúbené sú knihy Gabriely Futovej a Tamary Heribanovej. Zaujímavá je aj séria Zvierací záchranári – o jazvecovi, kozliatku, sovičke, ježkovi, šteniatku. Ďalšia perfektná séria je Julinka – malá zverolekárka. Pre chlapcov Grázlik Gabo, Nech žije rodina, pre dievčatá Dada Nálada.

Pre deti je odporúčané čítať klasické papierové knihy. Elektronických zariadení majú dosť - od mobilov, cez tablety, počítače, televízor, tak nech aspoň knihu zažívajú tú klasickú, papierovú. A na čítačke sa nezobrazujú obrázky. Dôležité

je aj to, aby deti prichádzali do kontaktu s papierovou knihou, počuli šušťanie stránok, cítili ich vôňu. Aj to pomáha upevňovať pozitívny vzťah k čítaniu.

Pri výbere knižiek je dieťaťu dobrým radcom najskôr rodič, no neskôr je to aj učiteľ, ktorý ho uvádza do tajomstiev písaného prejavu, kreslených dejov. Stretne sa s ľudovou tvorbou ako sú rozprávky, povesti, ľudové básne, z ktorých sa opäť niečo naučia, spoznajú krásu ľudovej slovesnosti a našich dejín.

Tak sa deťom otvára pravá brána poznania, v ľudovej slovesnosti sa dozvedia o živote ľudí v minulosti, o kultúre národa, zvykoch a tradíciách našich národných dejín. Zisťujú pravé hodnoty života, pretože kniha im ponúka rôzne pravdivé príbehy ľudskosti, lásky a porozumenia, ale ich aj nabáda, aby vedeli odsúdiť zlo, pretváрку, faloš a ukazuje im nenútenou formou vybrať si tú správnu cestu životom.

Čím je cenné deťom čítať?

1. Trávia spolu čas

Počas čítania venujete svojmu dieťaťu svoj čas, svoje vedomosti, svoju pozornosť a lásku. Je to mnoho... dieťa cíti vašu blízkosť, počuje príbeh rozprávaný vami – osobou, ktorá je pre neho všetko. Verí vám, že čítate skutočný príbeh, verí, že dokážete obrátiť rozprávku na šťastný koniec. Uchovajte si spoločný čas na čítanie rozprávky, rozprávajte sa o prečítanom a spoznáte tak ešte lepšie detské myšlienky a sny. Dieťa sa vám zároveň zdôveruje, otvára svoje srdce pre vás, pretože vám verí.

2. Podporujete detskú fantáziu

Prostredníctvom rozprávok stáva tým, kým chce byť. Predstavuje si svoje kráľovstvo či princa, vidí draka alebo letí na Mesiac.

Neexistuje predpísaná vizualizácia hlavných postáv, ani zvierat či vecí... Dieťa si tvorí príbeh vo svojich myšlienkach na základe svojej predstavivosti. Ak dieťaťu pustíte rozprávku v televízii, prijíma nakreslené a vizuálne zadefinované postavy a objekty.

Nedávate tak dieťaťu príležitosť na pustenie svojich predstáv a fantázie.

3. Zlepšujete reč, slovnú zásobu a gramatiku, rozširujete vedomosti

Ak nahlas predčítate, čítate aj slová, ktoré sú pre dieťa nové, alebo nepozná ich presný význam. Má však vás a priestor, aby si pýtalo vysvetlenie slov. Dieťa si rozširuje slovnú zásobu ľahkým prirodzeným spôsobom. Vďaka tomu sa bude vedieť lepšie vyjadrovať, čo mu dodá viac sebadôvery a sebedomia.

Ak je dieťa staršie a vie čítať, a čítate si spolu, pomáhate mu zlepšovať sa v gramatike.

Ľudský mozog si vďaka svojej schopnosti pamätať videné a počuté ľahko zapamätá nové a nové informácie akou je aj gramatika.

4. Prijímanie, spracovávanie a zapamätávanie si informácií

Čítanie je založené na zrakovom vnímaní a rozlišovaní. Je to prekladanie symbolov a znakov do ich významov.

Prostredníctvom počúvania a vnímania vás rodičov, si dieťa začne uvedomovať, že to, čo počuje, je napísané v knižke. Všímať si spájanie písmen, slov, textu. Pochopí, akým smerom sa číta, začne si uvedomovať začiatok a koniec.

5. Učíte lepšej koncentrácii

Dieťa prijíma informácie a spracováva ich. Toto využije počas celej školskej dochádzky.

Nebude mať problém s prijímaním nových vedomostí, ktoré hovorí pani učiteľka. Počúvať a vnímať bude mať dieťa vďaka čítaniu v predškolskom a mladšom veku zvládnuté.

Pomôžte deťom objaviť čaro rozprávok a príbehov. Každá knižka má svoj vlastný príbeh, svoje vlastné posolstvo a radosť, ktorú objavíte, ak sa rozhodnete, že budete so svojimi deťmi čítať. Okrem svojej pozornosti, prítomnosti a lásky, dávate dieťaťu aj vzor, že čítať je krásne a obohacujúce.

Listovať v leporele, čítať rozprávky pred spaním, darovať knihy deťom, byť deťom príkladom - dieťa vníma a vidí, že číta mama, otec, starí rodičia, učiteľia, kamaráti.

Učiť deti vážiť si knižky, rozprávkové, poučné, tie o láske, aj učebnice.

Možno stačí málo. Lúbiť svoje deti tak naozaj. Venovať im kus svojho času. Prečítať si s nimi knižku, porozprávať sa o nej. Zaspievať si s nimi pesničku, zahrať sa s nimi. Deti sú vďační poslucháči!